

FELICIJA RADLINSKIENĖ

1906–1988

Amžius gelbėjant: 35

Profesija: ūkininkė

Išgelbėjo žmonių: 2

- Musulmonė, gelbėjusi žydes.
- Našlaitė, ištekėjusi už našlaičio.
- Šeima augino ne tik savo vaikus.

Felicijos tėtis mirė, kai mergaitė dar buvo maža, šeimoje liko mama su penkiais mažais vaikais. Felicijos sutuoktinio – Jono Radlinsko – abu tėvai mirė jo vaikystėje. Ir Joną, ir dar mažesnę broliuką augino vyriausias likęs sūnus; jam tuo metu tebuvo 16 metų. Felicijos ir Jono Radlinskių dukra Marytė galvoja, kad būtent ši aplinkybė, tai jog abu augo labai sunkiomis sąlygomis ir taip pažino gyvenimą, lėmė jų didelės empatijos jausmą.

Felicija Radlinskienė

Jau susituokę ir gyvendami Raižių kaime, Jonas su Felicija susilaukė trijų dukrų – 1931 m. gimė Elena, 1936 m. – Rozalija, 1940 m. – Marytė. Šeima gyveno išnuomotame name Raižiuose, turėjo ūkį, iš kurio vertėsi. Kartu su jais gyveno našlė Felicijos mama. Be savo trijų vaikų, Radlinskai užaugino dar tris vaikus – Jono brolio mažą sūnų priėmė pas save, kai mirė brolio žmona, taip pat priėmė ir Felicijos našlio brolio mažus dvynukus. Visus tris berniukus augino, iki jie galėjo eiti į kariuomenę.

Karo metu šeima priėmė šiltine susirgusį rusų kareivį, kuris atsiliko nuo kuopos. Dukros šeimoje buvo mokomos, kad „reikia žmonėms gera daryt, tuomet ir Dievas padės“. Radlinskių geros širdys ir didelė drąsa išgelbėjo ir dvi jaunas žydu mergaites Holokausto metu. 1942-ųjų rudenį į Radlinskių namų duris pasibeldė Butrimonių prekybininko, mėsos parduotuvės savininko dukterys Dora ir Šifra Reznikaitės. Jos buvo vienintelės likusios gyvos iš visos šeimos. Abi buvo nepilnametės, vienai apie 15 metų, kitai apie 16 metų. Jonas ir Felicija Radlinskai nutarė paslėpti merginas pas save. Jas slėpė įvairiose sodybos vietose – namo rūsyje, palėpėje, kluone, vasarą jos kartais slėpdavosi laukuose, šieno kūgiuose. Kambaryje, po lova, buvo iškasta duobė-slėptuvė, kurioje Dora ir Šifra pasislėpdavo iškilus netikėtam pavojui.

Pranešti seserims apie pavojų buvo išmokyta jauniausia Radlinskių dukra Marytė; jai tuo metu buvo tik treji metukai. Vaikui buvo prisakyta, kad kai šeima išeina į laukus dirbti, pamačiusi kieme kokį svetimą žmogų turi bėgti pas seseris Reznikaites ir rodyti į slėptuvę. Marytė tai darė ne kartą. Felicija išmokino merginas siūti, kad ištisas dienas praleisdamos slėptuvėje turėtų kuo užsiimti. Kai Radlinskių šeima susirinkdavo vakarienei, būdavo užtraukiamos užuolaidos ir tada prisijungdavo Dora su Šifra. Jonas ir Felicija nemokėjo skaityti, todėl Dora arba Šifra jiems perskaitydavo laikraščius, stengdavosi surasti žinių apie fronto naujienas. Pas Radlinskus seserys gyveno iki karo pabaigos.

Po karo Jonas seses nuvežė į jų namus Butrimonyse, tačiau namas buvo beveik sugriautas – išvogtas, išdaužytais langais. Jonas pasiūlė iš jų namą nupirkti, taip seserys gavo pinigų, kad nukaktų pas gimines į Kauną. O Jono ir Felicijos šeima, bijodami likti Raižiuose, persikėlė į Butrimonis, į savo naują namą, kurį laikui bėgant suremontavo. Po kurio laiko turguje Felicija sutiko buvusią kaimynę iš Raižių ir gavo

patvirtinimą, kad pasielgė teisingai, – po karo Raižiuose ne kartą lankėsi vyrai, kurie ieškojo Radlinskių, kaip „gerų žmonių, kurie gelbėjo žydus“.

Abu Radlinskai buvo totoriai, išpažino islamą. Felicija buvo uolesnė tikinčioji nei Jonas, dažniau lankydavosi mečetėje. Akivaizdu, kad žmonių pagal tikėjimą ir religiją Radlinskai neskirstė. Islamą išpažįstančių totorių šeimoje buvo slepiamos žydės, artimas Jono draugas Butrimonyse buvo katalikų kunigas.

Jonas mirė 1956 m., namuose liko Felicija, jos mama ir trys dukros. Ir net sunkiau gyvendamos jos savo maistu dalydavosi su dar labiau vargstančiais kaimynais. Užaugusios dukros viena po kitos išsikėlė į Kauną. Po Felicijos mamos mirties dukros į Kauną atsivežė ir Feliciją. Namą Butrimonyse Felicija paliko vienam iš jos augintų brolio dvynukų.

Informacija surinkta naudojantis:

www.yadvashem.org

www.issigelbejesvaikas.lt

Radlinskių dukros Marytės pasakojimu